

Epidurale bloeding

Wat is een epidurale bloeding?

Een epidurale bloeding is een bloeding tussen het schedelbot en het harde hersenvlies aan de buitenkant van de hersenen.

Hoe wordt een epidurale bloeding ook wel genoemd?

Een epidurale bloeding wordt ook wel een epiduraal hematoom genoemd. De term epi betekent bovenop, dura is het medische woord voor het harde hersenvlies en hematoom het medische woord voor een bloeding.

Hoe vaak komt een epidurale bloeding voor bij kinderen?

Het is niet goed bekend hoe vaak een epidurale bloeding voor komt bij kinderen.

Bij welke kinderen wordt een epidurale bloeding gezien?

Een epidurale bloeding wordt vaak gezien bij kinderen die een ongeval met letstel van het hoofd hebben doorgemaakt. Een epidurale bloeding kan bij kinderen met problemen van de bloedstolling ook ontstaan na een gering letstel van het hoofd.

Wat is de oorzaak van een epidurale bloeding?

Scheuren van een slagader

Een epidurale bloeding ontstaat door een scheur in een slagader in de ruimte tussen de schedel en het harde hersenvlies aan de buitenkant van de hersenen. Door de scheur in de slagader stroomt er in snel tempo bloed in de ruimte tussen de schedel en het harde hersenvlies (dura). Een epidurale bloeding zit dus niet in de hersenen zelf, maar buiten de hersenen.

De druk in de slagaders is hoog. Door deze hoge druk kan een epidurale bloeding in een rap tempo groter worden.

Bij een groot deel van de kinderen ontstaat de epidurale bloeding door een scheur in een slagader die de arteria meningea media wordt genoemd. De term arteria betekent slagader, meningea betekent hersenvliezen en media betekent in het midden. Dit is een slagader die halverwege de hersenen achter de schedel ter hoogte van de slaap loopt. Het bot van de schedel is ter hoogte van de slaap dunner dan op andere plaatsen. Daarom is deze slagader kwetsbaarder dan andere slagaders.

Scheur van het schedelbot

Een epidurale bloeding kan ook ontstaan als gevolg van een scheurtje in het schedelbot zelf. In het schedelbot lopen allemaal aders die ook beschadigd kunnen raken en gaan bloeding. Omdat de druk in de aders laag is, zal deze epidurale bloeding in een langzaam tempo ontstaan en in het algemeen minder problemen veroorzaken.

Rug

Een epidurale bloeding kan ook ontstaan in de ruimte die ligt in de wervels. Dit wordt het wervelkanaal genoemd. In dit wervelkanaal loopt het ruggenmerg. Als gevolg van deze bloeding komen dan niet de hersenen, maar het ruggenmerg in de knel.

Ongeval

Meestal ontstaat een epidurale bloeding door een ongeval waarbij het hoofd betrokken is. Een kinderhoofdje is kwetsbaar omdat het relatief groot en zwaar is ten op zichte van het kinderlijfje.

Een epidurale bloeding zal niet zomaar ontstaan, daarvoor zal een flink letsel van het hoofd nodig zijn.

Bloedingsneiging

Bij kinderen met een verhoogde bloedingsneiging bijvoorbeeld door een stollingsstoornis van het bloed of door het gebruik van bloedontstollende medicijnen kan een geringer letsel van het hoofd al zorgen voor het ontstaan van een epidurale bloeding.

Vaatafwijking

Een klein deel van de epidurale bloedingen bij kinderen wordt veroorzaakt door een vaatafwijking met afwijkende bloedvaatjes die spontaan zijn gaan bloeden in de epidurale ruimte.

Wat zijn de verschijnselen van een epidurale bloeding?

Variatie

Een kleine epidurale bloeding hoeft geen verschijnselen te geven. Wanneer het epidurale hematoom groter wordt, gaat het druk uitoefenen op de hersenen waardoor verschijnselen kunnen ontstaan. Dit kan in snel tempo gaan, omdat een epidurale bloeding in snel tempo groter kan worden. Niet alle kinderen hebben dezelfde verschijnselen. De meest voorkomende klachten als gevolg van een epidurale bloeding zijn hoofdpijn, misselijkheid, braken, sufheid, problemen met zien, problemen met praten of met lopen.

Hoofdpijn

De meeste kinderen met een epidurale bloeding hebben hoofdpijnklachten. De ruimte in de schedel is namelijk beperkt en het bot van de schedel kan niet naar buiten toe uitzetten. Een epidurale bloeding zal ruimte innemen, waardoor de druk in de schedel omhoog gaat. Hoe groter de epidurale bloeding, hoe meer ruimte deze in wil nemen, hoe hoger de druk in de schedel wordt. De verhoogde druk in de schedel veroorzaakt heftige hoofdpijnklachten, die vaak samen gaan met misselijkheid en braken.

Sufheid

Door de verhoogde druk in de schedel kunnen kinderen met een epidurale bloeding ook niet meer zo goed reageren op hun omgeving. Ze worden suf en slaperig. Bij een ernstige epidurale bloeding kunnen kinderen ook helemaal buiten bewustzijn raken en in coma zijn. Dit is een ernstig teken.

Prikkelbaarheid

Een deel van de kinderen met een epidurale bloeding gedraagt zich heel geprikkeld, ze huilen veel en zijn niet goed te troosten. Vaak bewegen ze onrustig en willen ze niet rustig blijven liggen.

Uitvalsverschijnselen

Een epidurale bloeding zal ruimte innemen in de schedel. Omdat deze ruimte er niet is, zullen de hersenen aan de kant gedrukt worden door de epidurale bloeding. Hierdoor kan een deel van de hersenen niet meer goed functioneren. De functies die geregeld worden door het deel van de hersenen dat samen gedrukt wordt, kunnen uitvallen. Welke klachten hierdoor ontstaan, zal afhangen van welk deel van de hersenen met welke functies samengedrukt gaat worden. Veel voorkomende problemen zijn problemen van wazig zien aan een kant van beide

ogen, problemen met praten en slikken, problemen met het bewegen van een arm of been, problemen met het gevoel in het lichaam of problemen met het bewaren van het evenwicht.

Pupilverschil

Een van de kenmerken die kan wijzen op het ontstaan van een epidurale bloeding bij kinderen met een ongeval is het ontstaan van een wijde pupil aan een oog. De pupil is het zwarte rondje in het midden van het oog. Dit is de reden waarom bij kinderen met een ongeval regelmatig naar de pupil wordt gekeken.

Epilepsieaanvallen

De epidurale bloeding kan de hersenen gevoeliger maken voor het ontstaan van epileptische aanval. Er kunnen verschillende soorten epileptische aanvallen optreden. Epilepsie-aanvallen kunnen zowel kort na het ontstaan van de epidurale bloeding voorkomen, maar ze kunnen ook pas enkele weken tot maanden na het doormaken van een epidurale bloeding ontstaan.

Hoe wordt de diagnose epidurale bloeding gesteld?

Verhaal en onderzoek

Op grond van het verhaal van een kind en de bevindingen bij onderzoek kan worden vermoed dat er iets in het hoofd aan de hand is. Er bestaan verschillende aandoeningen die allemaal het zelfde beeld als een epidurale bloeding kunnen geven. Wanneer een kind die een ongeval heeft meegemaakt in snel tempo suffer wordt en in coma raakt, is een epidurale bloeding als oorzaak van deze probleem erg waarschijnlijk.

CT-scan

Met behulp van een CT-scan kan snel een beeld van de hersenen in de schedel worden verkregen. Op de CT-scan is dan een epidurale bloeding te zien. Een epidurale bloeding heeft een specifieke vorm, als een berg die in de hersenen drukt.

Op de CT-scan kunnen ook breuken in de schedel en andere beschadigingen van de hersenen zoals een subduraal hematoom of een hersenkneuzing worden gezien.

Foto van de schedel

Op een foto van de schedel kunnen breuken in de schedel zichtbaar gemaakt worden. Kinderen met een breuk in de schedel ter hoogte van de slaap hebben een verhoogde kans om een epidurale bloeding te krijgen. Deze kinderen moeten nauwlettend in de gaten gehouden worden.

Bloedonderzoek

Wanneer een kind een epidurale bloeding heeft zonder duidelijk aanwijsbare reden, zal vaak bloedonderzoek plaats vinden naar aandoeningen die een gestoorde bloedstolling geven en naar bepaalde stofwisselingsziekten.

Hoe wordt een epidurale bloeding behandeld?

Snel opereren

Een epidurale bloeding als gevolg van een scheur in een slagader, geeft vaak in hoog tempo problemen, sufheid en coma. Het is belangrijk om deze kinderen snel te opereren, om zo het overtollige bloed weg te halen en de druk van de hersenen af te halen. Deze operatie wordt uitgevoerd door een neurochirurg. Om bij de bloeding te komen maakt de neurochirurg een luikje in het schedelbot ter hoogte van de plaats van de epidurale bloeding. Na verwijderen

van dit luikje kan de neurochirurg de bloeding zien en het bloed afzuigen. Daarna spoort de neurochirurg de scheur in de slagader op en probeert deze bloeding te stoppen.

Afwachten

Een kleine epidurale bloeding die nauwelijks op de hersenen drukt en geen klachten veroorzaakt, hoeft niet behandeld te worden. Het lichaam is in staat om een kleine bloeding vanzelf in de loop van enkele weken op te ruimen. Het kind met een epidurale bloeding zal wel goed in de gaten gehouden moeten worden in een ziekenhuis, om te beoordelen of de epidurale bloeding niet groter gaat worden en als nog een behandeling nodig heeft.

Ziekenhuis

Kinderen met een epidurale bloeding zullen goed in de gaten moeten worden gehouden in het ziekenhuis. Afhankelijk van de ernst van de bloeding, zal dit gebeuren op een kinderafdeling of op een kinderintensive care afdeling. Bij kinderen die als gevolg van een epidurale bloeding comateus zijn, kan het nodig zijn om bepaalde lichaamsfuncties te ondersteunen of over te nemen. Zo kan het tijdelijk nodig zijn dat het kind aan de beademingsmachine ligt.

Medicijnen tegen epilepsie

Bij kinderen met epilepsieaanvallen die later dan een week na het ontstaan van de epidurale bloeding ontstaan, worden vaak medicijnen voorgeschreven die nieuwe epilepsieaanvallen kunnen voorkomen.

Fysiotherapie

Met behulp van een fysiotherapeut kunnen de spieren bij krachtsverlies weer getraind worden en kan het kind geleidelijk aan leren zelf weer te kruipen, zitten, staan en lopen.

Logopedie

De logopediste kan allerlei oefeningen geven om het praten en slikken weer te verbeteren. Ook kan ze alternatieve manieren van communiceren aanbieden bijvoorbeeld door het communiceren met een plaatjesboek.

Sondevoeding

Bij kinderen met een epidurale bloeding die grote problemen met slikken hebben, kan het tijdelijk nodig zijn om sondevoeding te gaan geven. Dit om complicaties van verslikken zoals een longontsteking te voorkomen.

Ergotherapie

De ergotherapeut kan het kind weer leren om zich zelf te redden. Ook kan de ergotherapeut advies geven over hulpmiddelen die het zelfstandig functioneren weer makkelijker maken. Zo bestaat er aangepast bestek, aangepaste borden en bekers. Een ergotherapeut kan ook advies geven over een geschikte rolstoel.

Revalidatiearts

Een revalidatiearts coördineert de verschillende therapievormen. Tijdens de herstelfase kunnen kinderen allerlei soorten therapie krijgen om het herstel te bevorderen in het revalidatiecentrum.

Begeleiding

Begeleiding van ouders en kinderen van een kind die een epidurale bloeding hebben doormaakt is heel belangrijk. Lotgenotencontact kan hierbij erg belangrijk zijn.

Via het forum van deze kinderneurologie pagina kunt u in contact komen met andere ouders die ook een kind hebben wat een herseninfarct heeft doorgemaakt.

Een maatschappelijk werkende of een psycholoog kunnen begeleiding geven bij het verwerken van besef dat uw kind een epidurale bloeding heeft en de consequenties die dat heeft voor uw kind en voor de rest van het gezin.

Wat betekent een epidurale bloeding voor de toekomst van het kind?

Herstel

In de weken na het ontstaan van de epidurale bloeding zal geleidelijk aan herstel gaan optreden. Bij sommige kinderen gaat het herstel vlot, bij anderen gaat het veel langzamer. Dit hangt ook sterk af van de grootte van de epidurale bloeding, het tijdstip waarop het kind geopereerd is en de andere beschadigingen van de hersenen die het kind tijdens het ongeval heeft opgelopen en de conditie van het kind. Het herstel gaat in de eerste maanden na een epidurale bloeding het snelst, daarna gaat het herstel in een langzamer tempo. Met behulp van therapie en revalidatie zal geprobeerd worden dit herstel zo goed mogelijk te laten verlopen en het kind hier zo goed mogelijk met de beperkingen leren om te gaan.

Restverschijnselen

Het herstel na een epidurale bloeding is lang niet altijd volledig. De herstelmogelijkheden hangen af van de grootte en de plaats van de epidurale bloeding en van de andere hersenbeschadiging die ontstaan zijn tegelijk met de epidurale bloeding. Klachten die twee jaar na het ontstaan van de epidurale bloeding nog aanwezig zijn, zijn meestal blijvend.

Overlijden

Een deel van de kinderen met een ernstige epidurale bloeding heeft dusdanig grote problemen dat zij komen te overlijden als gevolg van de epidurale bloeding. De symptomen van een epidurale bloeding kunnen in een snel tempo toenemen, zodat er onvoldoende tijd is om het kind te kunnen opereren voordat onherstelbare hersenbeschadiging is ontstaan.

Problemen met leren

Een deel van de kinderen die een epidurale bloeding heeft doorgemaakt, houdt als restverschijnsel van de epidurale bloeding problemen met leren, het geheugen, de aandacht en de concentratie over. Ook komen gedragsproblemen als hyperactiviteit en impulsiviteit vaker voor bij kinderen die een epidurale bloeding hebben doorgemaakt. Dit wordt met name ook gezien bij kinderen die naast de epidurale bloeding ook een hersenkneuzing hebben.

Epilepsie

Een deel van de kinderen die een epidurale bloeding hebben doorgemaakt, ontwikkelt op latere leeftijd epilepsie. Er kan jaren zitten tussen het optreden van de epidurale bloeding en het optreden van de eerste epilepsieaanvallen.

Nieuwe epidurale bloeding

De meeste epidurale bloedingen bij kinderen ontstaan als gevolg van een ongeval en niet zonder aanwijsbare reden. Zonder nieuw ongeval zal er geen nieuwe epidurale bloeding ontstaan. Kinderen met een probleem van de bloedstolling kunnen na een relatief eenvoudig letsel al een epidurale bloeding ontwikkelen. Zij blijven dus kwetsbaar voor het ontstaan van nieuwe epidurale bloedingen.

Hebben broertjes en zusjes ook een vergrote kans om een epidurale bloeding te krijgen?

De meeste epidurale bloedingen bij kinderen ontstaan als gevolg van een ongeval. Broertjes en zusjes zullen dan ook geen vergrote kans hebben om zelf ook een epidurale bloeding te krijgen.

Links en verwijzingen

www.cva-samenverder.nl

www.nah-info.nl/kinderen

www.nvn.org

(Nederlandse vereniging van neurochirurgen)

Referenties

1. Accidental traumatic head injury in infants and young children. Case ME. Brain Pathol. 2008;18:583-9.
2. Cervical epidural hematoma in children: a rare clinical entity. Case report and review of the literature. Fountas KN, Kapsalaki EZ, Robinson JS. Neurosurg Focus. 2006;20:E6.
3. Clinical course of spontaneous spinal epidural haematoma mimicking Guillain-Barré syndrome in a child: a case report and literature review. Cakir E, Karaarslan G, Usul H, Baykal S, Kuzeyli K, Mungan I, Yazar U, Peksoylu B, Aynaci M, Cakir F. Dev Med Child Neurol. 200;46:838-42.

Laatst bewerkt op 8 augustus 2008

Auteur: JH Schieving